

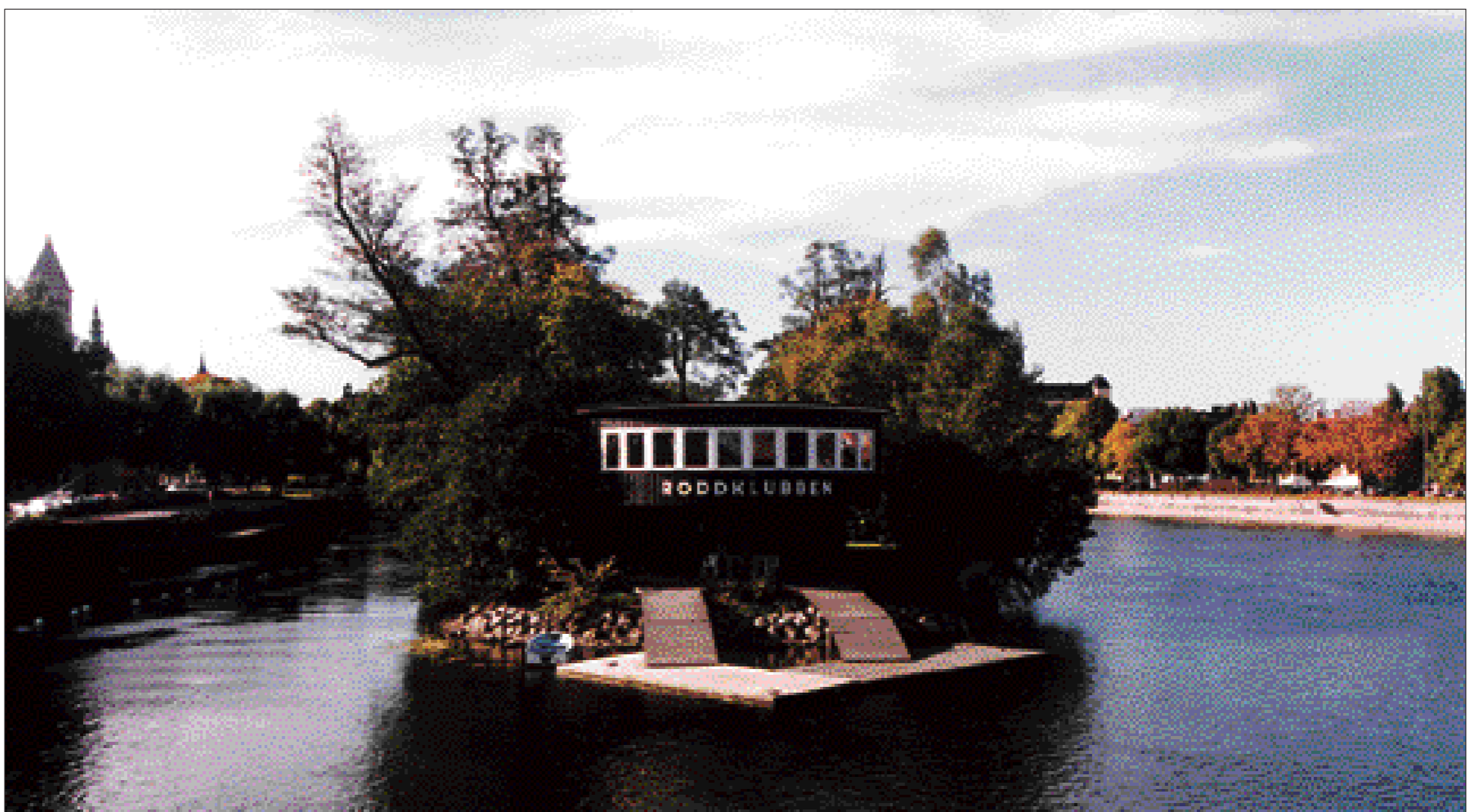
I glada vänners lag. Strömsholmen var en livligt frekventerad festlokal under det tidiga 1900-talet. Bilden är från en bazar med Norrköpings Allmänna Idrottsällskap, Norrköpings Roddklubb och Norrköpings Kappsimmingsklubb 1923. Bilden från Norrköpingsrummet vid Stadsbiblioteket.

Ett utbränt skal. Restaurangen på Strömsholmen, dagen efter den ödesdigra branden i juni 1939. En stor del återstod dock, men någon återuppbyggnad blev aldrig av. Bilden från Norrköpingsrummet vid Stadsbiblioteket.

Med känsla och smak. Arkitekten Carl Bergsten ritade även möbler och armatur till 1906 års restaurang. Här ses kaféet med de speciella stolarna. Stolar, vilka idag renderar ett utropspris på minst 50 000 kronor styck på kvalitetsauktionerna. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

Som ett flaggskepp. Roddklubben har huserat på Strömsholmen sedan 1932. Klubbhuset har också kommit att bli en given del av stadsbilden.

Arkivbild: HENRIK WITT

” Strömsholmen kom med tiden framför allt att framstå som ett rekreationsområde och som ett nöjescentrum.

Fran den glada punschepoken. En bild från uteserveringen på Strömsholmen omkring förra sekelskiftet, där herrarna förmodligen avnjuter ett glas i den grönskande idyllen. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

En prunkande oas. En bild från uteserveringen vid 1906 års restaurang. I bakgrunden skimtar den gamla musikpaviljongen. Bilden från Norrköpingsrummet vid Stadsbiblioteket.

Natt över Strömsholmen. 1906 uppfördes en ny restaurang, ritad av arkitekten Carl Bergsten. Den kom att bli vida omtalad och väldigt populär, inte minst under krögare Dani Liebenfelds ledning. Bilden från Norrköpingsrummet vid Stadsbiblioteket.

Strömsholmen ska leva upp igen

Kommunledningen har annonserat ut att Strömsholmen ska få nytt liv. Och meningen är att Norrköpingsborna ska få vara med i beslutsfattandet. Vilket givetvis ger en anledning till en kort, historisk, återblick. Strömsholmen är holmen som egentligen inte är någon holme. I stället handlar det om fyra mindre holmar, eller snarare grund, skapade av slam och grus under historiens gång. När sedan staden inskaffade sig ett mudderverk på 1670-talet, tömdes muddermassorna vid de fyra holmarna. En sammanhängande holme var född.

Fram till år 1839 kallades den bland annat för Skeppsholmen, Kölholmen, Kranholmen, Blekholmen och Bykholmen, beroende på vilken verksamhet som bedrevs där. De två sistnämnda hade en direkt anknytning till segelduksfabriken Pro Patria, ägd av rådmann Ekerman. På 1780-talet blev holmen dess byk-

och blekplats. Själva fabriken, ursprungligen det gamla börshuset, hade då flyttats från Drottninggatan och var placerad mitt på holmen.

Men Strömsholmen kom med tiden framför allt att framstå som ett rekreationsområde och som ett nöjescentrum.

På 1840-talet anlades den första lilla restaurangen av en konditor Aspelin. Det var ett långsträckt envåningshus i trä som placerades tvärs över holmen.

För att komma över den så kallade Båtmansplanen, den lilla tarmen av Strömmen, fick besökarna använda båt. Denna roddes av en gubbe med träben och avgiften var tre styver. Aspelin ersattes sedan av konditorn C O Berns som hade konditori och schweizeri i den så kallade Bellevuegården.

Så småningom byggdes rörelsen ut, en kagelbana anlades, en bro kom till och Strömsholmen blev nu ett populärt nöjescentrum sommartid. Under 1850- och 60-talen gästades Strömsholmen även av cirkusar, bland annat den ryktbara

Cirkus Gotthier och det ska ha varit ett omtyckt nöje för stadens gossar att assistera när djuren skulle transporteras över till holmen.

På 1860-talet slogs det slutgiltigt fast att Strömsholmen tillhörde Norrköpings stad och att platsen skulle vara till för allmänheten.

Den första stora glansperioden inföll under 1870-talet med en källarmästare P G Johansson. Restaurangen byggdes om till ett fullkomligt punscheldorado och gästades efterhand av de främsta namnen inom stadens och landets nöjesliv.

Och kanske kom punschen från den aktade firmen J J Tesdorpf vid Gamla Torget. Tesdorpf punsch lär ha varit en god medtävlare till det aktade märket Cederlunds om platsen som nummer ett i landets punschkylare.

Men det var inte bara punsch som lockade. I början på 1880-talet fick Norrköpings Gymnastikförening tillstånd att anlägga en isbana för skridskoåkning.

Kravet från Norrköpings stad var att isen inte

fick skada marken och att den skulle skyfflas bort efter vintersäsongen.

I samband med utställningen på Sylten 1906 uppfördes en ny restaurang. En ny era inträdde nu på Strömsholmen.

Den gamla punscharkitekturen ersattes av arkitekten Carl Bergstens strama skapelse i jugend.

Bergsten var även en betydande inredningsarkitekt och han ritade matsalens och kaféets möbler, samt all armatur.

På Strömsholmen ljuder militärmusik om kvällarna och inbäddad i grönska ligger en originell restaurangbyggnad, hette det i en av lokal-tidningarna.

När sedan krögaren Dani Liebenfeld på Standard Hotel tog över 1916 inföll det tidigare utvårdshusets sista storhetsperiod.

En storhetsperiod, vilken fick ett dramatiskt slut 1939. Det sista stora evenemanget på holmen var ungdomsutställningen Vi vill, där stadens ungdomsorganisationer fick presentera sig själva och sina verksamheter.

Men natten till den 27 juni samma år drabbades Strömsholmens av en förödande brand.

En stor del av huvudbyggnaden lades i ruiner. En återuppbyggnad diskuterades, men kriget kom emellan. Resterna av restaurangen stod sedan fram till slutet på 1940-talet innan de revs.

Lagom till utställningen NU 64 uppfördes en ny restaurangbyggnad. En byggnad, vilken byggdes ut under årens lopp.

Idag är även den borta.

Källa: Vårt gamla Norrköping, av Gustaf Malmberg och Arthur Nordén. Handlingar vid Stadsarkivet.

LASSE SÖDERGREN
lasse.sodergren@nt.se
011-200 151

